

Nr 119.

Godkänd av första kammaren den 9 maj 1917.

Godkänd av andra kammaren den 9 maj 1917

Riksdagens skrivelse till Konungen angående utredning om skolvskoloniverksamhetens stödjande och utvecklande genom statens försorg.

(Första kammarens 1:a tillfälliga utskotts utlåtande nr 11.)

(Andra kammarens 1:a tillfälliga utskotts utlåtande nr 9.)

Till Konungen.

Uti inom riksdagens båda kamrar väckta likalydande motioner hava gjorts framställningar att utredning måtte verkställas om huru och i vad mån den verksamhet, som sedan ett trettiotal år pågått för att bereda fattiga barn i skolåldern från städer och större industrisamhällen tillfälle att genom vistelse på landsbygden under ferierna förvärva hälsa och krafter, må genom statens försorg stödjas och utvecklas.

I den ordning, 46 § riksdagsordningen stadgar, har utlåtande över den i motionerna gjorda framställning inhämtats av folkskolöverstyrelsen.

Barnkoloniverksamheten ingår som ett led i det sociala strävande, som gjort barnen till föremål för samhällets hjälpande och fostrande omsorg i avsikt att genom förebyggande åtgärder hindra utvecklingen av befintliga sjukdomsanlag samt stärka de unga till framgångsrik kamp mot hälsoskadliga inflytelser av olika slag och sålunda utveckla dem till friska, livskraftiga och arbetsdugliga medborgare.

Att vistelse ute på landet under i övrigt gynnsamma förhållanden är ägnad att utöva ett synnerligen välgörande inflytande på barnens hälso-

tillstånd, är ett allmänt, välbekant sakförhållande, varför den organiserade s. k. skollovskoloniverksamheten haft en viktig uppgift att fylla. Samma verksamhet är emellertid endast några årtionden gammal. Den har uppkommit i våra största städer, som med sina ofta allt annat än tillfredsställande bostadsförhållanden — trångboddhet, inneboendesystem o. s. v. — inneburit vådor för i synnerhet barnens, alltså de svagaste och minst motståndskraftiga individernas hälsotillstånd.

Av den utredning i ämnet, som riksdagen inhämtat huvudsakligen från den av centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskollärareförening utgivna tidskriften Föreningen, framgår, bland annat, att skollovskoloniverksamheten huvudsakligen är att tillskriva enskilda personers offervillighet och ansträngningar och blott till en ringa del bestritts med allmänna medel, beviljade av kyrkostämmor och stadsfullmäktige. Enligt uppgifter i samma tidskrift skulle kostnadsbeloppet för samtliga inom vårt land befintliga skollovskoloniers verksamhet under år 1912, eller det sista år, för vilket statistisk utredning härutinnan varit tillgänglig, utgjort 267,672 kronor, varav dock endast omkring 17,1 procent skulle hava bestritts av allmänna medel.

Av ovan omförmälda utredning har riksdagen kommit till den uppfattning, att skollovskoloniverksamheten genom enskildas ansträngningar nått en utvecklingsgrad, som numera gör den till en betydande faktor för folkhälsans stärkande, men att det å andra sidan skulle vara önskvärt att ett ännu större antal barn kunde utsändas till dylika kolonier.

Riksdagen anser det alltså i hög grad behövt, att skollovskoloniarbetet ernär en allt större och rikare utveckling.

Enligt riksdagens mening bör denna verksamhet alltjämt i första hand göras beroende av enskilt initiativ och offervillighet, då en verksamhet av förevarande art i hög grad synes beroende av det stöd som ligger i ett välvilligt tillmötesgående från den stora allmänhetens sida. I den mån skollovskoloniverksamheten blir huvudsakligen en statsangelägenhet, kommer allmänhetens håg att understödja densamma säkerligen att avtaga. Det torde ock innebära en avvikelse från grundsatsen, som på likartade områden hittills upprätthållits, att göra skollovskoloniverksamheten till en uteslutande statsangelägenhet. Vad som från statens sida bör göras synes lämpligen kunna inskränka sig därtill, att staten åt kommuner, där verksamheten omfattas med intresse och förståelse, beviljar statsbidrag, eventuellt, där omständigheterna sådant medgiva, tillhandahåller lokaler för sommarvistelsen, eller på annat sätt giver sitt understöd. I alla händelser synes den angelägenhet, varom här är fråga, vara av sådan betydelse, isynnerhet för folkhälsan, att det måste anses

vara en staten värdig uppgift att bereda detta arbete en fastare grundval än vad nu är fallet.

Riksdagen får alltså, med betoning av att det statsunderstöd i den ena eller andra formen, som befinnes böra utgå, i varje fall på ett eller annat sätt bör göras beroende av kommunalt eller enskilt initiativ och bidrag, anhålla, det Eders Kungl. Maj:t tacktes låta utreda, huru och i vad mån den verksamhet, som sedan ett trettiotal år pågått för att bereda fattiga barn i skolåldern från städer och större industrisamhällen tillfälle att genom vistelse på landsbygden under ferierna förvärva hälsa och krafter, må genom statens försorg stödjas och utvecklas.

Stockholm den 9 maj 1917.

Med undersätlig vördnad.
